

VALSTYBĖS VAIKO TEISIŲ APSAUGOS IR ĮVAIKINIMO TARNYBA PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS

Biudžetinė įstaiga, Labdarių g. 8, LT-01120 Vilnius, tel. (8 5) 231 0928, el. p. info@vaikoteises.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188752021

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo
ministerijai

2022-12- Nr. S-
Į 2022-11-24 Nr. (19.1E-33)
STAP-970

DĖL TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Tarnyba) 2022-11-24 gavo Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Ministerija) pateiktus derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 12 d. nutarimo Nr. 1407 „Dėl juridinių asmenų registro nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Projektas Nr. 1), „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimo Nr. 518 „Dėl Lietuvos Respublikos šeimynų įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Projektas Nr. 2), „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. kovo 27 d. nutarimo Nr. 405 „Dėl Vaiko globos organizavimo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Projektas Nr. 3) (toliau kartu – Projektai).

Tarnyba, susipažinusi ir įvertinusi pateiktus derinti Projektus, teikia savo siūlymus ir pastebėjimus.

Dėl Projekto Nr. 1.

Siekiant suderinti teisės akto projekto nuostatas su Lietuvos Respublikos šeimynų įstatymo (2022-11-10 Nr. XIV-1511) 5 straipsnio 1 dalies 1 papunkčio nuostata, siūlytina Projekto Nr. 1 86.3 papunktį papildyti ir išdėstyti taip: „86.3. vaiko globą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atestuoto asmens parengta išvada, patvirtinanti šeimynos steigėjo atitiktį Lietuvos Respublikos šeimynų įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje nustatytiems reikalavimams“.

Dėl Projekto Nr.2

Pastabų Projektui Nr. 2 Tarnyba neturi.

Dėl Projekto Nr. 3

Siekiant užtikrinti tinkamą duomenų pateikimą savivaldybės administracija apie asmenį, kuris pateikė prašymą paskirti jį vaiko globėju (rūpintoju), Projekto 3, 35.6 papunktį, siūlome išdėstyti tokia tvarka „35.6. jei siūlomas konkretus fizinis asmuo, kuris yra vaiko giminaitis ar su vaiku emociniais ryšiais susijęs asmuo ir kuris neturi parengtos teigiamos Išvados, bet vadovaujantis Nuostatų 23 punktu jis siūlomas tapti vaiko globėju (rūpintoju), – Tarnybos teritorinio skyriaus teigiamo sprendimo dėl fizinio asmens, norinčio tapti vaiko globėju (rūpintoju), **prašymo dėl paskyrimo vaiko globėju (rūpintoju) ir** pradinio įvertinimo kopiją. Tokiu atveju Išvados kopija pateikiama pasibaigus mokymams, skirtiems pasirengti vaiko globai (rūpybai);“.

Siūlymas grindžiamas tuo, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 3.264 straipsnio 2 dalimi, savivaldybės administracijos direktoriaus sprendime dėl vaiko globėjo (rūpintojo) skyrimo nurodoma: institucijos, priėmusios sprendimą, pavadinimas, sprendimo priėmimo data, vaiko globos (rūpybos) rūšis, vaiko globėjas (rūpintojas), budintis globotojas, kai vaiko globa (rūpyba) nustatoma globos centre, globojamas (rūpinamas) vaikas, vaiko globos (rūpybos) vieta, institucija, atsakinga už globojamam (rūpinamam) vaikui nuosavybės teise priklausančio turto apsaugą, kitos svarbios aplinkybės, turinčios reikšmės vaiko globai (rūpybai) ir jos nustatymui <...>. Taip pat nurodyti duomenys yra reikšmingi savivaldybei siunčiant globėjui (rūpintojui) sprendimą dėl globos (rūpybos) nustatymo.

Projekto Nr. 3, 24.2 papunktyje nurodoma, kad globos centras į SPIS suveda teigiamoje Išvadoje nurodytus duomenis apie joje nurodytą asmenį (vardas, pavardė, gyvenamosios ir nuolatinės gyvenamosios vietos adresai, telefono ryšio numeris, elektroninio pašto adresas, norimų globoti (rūpinti) vaikų skaičius bei Išvadoje nurodytas lūkestis dėl norimo globoti (rūpinti) vaiko (amžius, lytis, sveikatos sutrikimai, specialieji poreikiai ar kita svarbi informacija, kuri gali turėti įtakos asmens sprendimui dėl sutikimo / atsisakymo globoti (rūpinti) konkretų vaiką, arba konkretus pageidaujamas globoti (rūpinti) vaikas (vardas, pavardė, gimimo data)). Tais atvejais, kai į SPIS yra suvedami parengti globėjai (rūpintojai), kurie kreipėsi dėl konkretaus vaiko globos (rūpybos), parengtų globėjų (rūpintojų) sąrašas apsunkina globėjo (rūpintojo) paiešką vaikams, kuriems reikalingas globėjas (rūpintojas), kadangi į parengtų globėjų (rūpintojų) sąrašą yra įtraukti asmenys, kurie jau globoja (rūpina) vaikus. Atsižvelgdami į praktikoje kylančius sunkumus, siūlome Projekto Nr. 3, 24.2 papunktį išdėstyti tokia tvarka „24.2. į SPIS suveda teigiamoje Išvadoje nurodytus duomenis apie joje nurodytą asmenį (vardas, pavardė, gyvenamosios ir nuolatinės gyvenamosios vietos adresai, telefono ryšio numeris, elektroninio pašto adresas, norimų globoti (rūpinti) vaikų skaičius bei Išvadoje nurodytas lūkestis dėl norimo globoti (rūpinti) vaiko (amžius, lytis, sveikatos sutrikimai, specialieji poreikiai ar kita svarbi informacija, kuri gali turėti įtakos asmens sprendimui dėl sutikimo /

atsisakymo globoti (rūpinti) konkretų vaiką, ~~arba konkretus pageidaujamas globoti (rūpinti) vaikas (vardas, pavardė, gimimo data)).~~”.

CK 3.257 straipsnyje įtvirtinti vaiko nuolatinės globos (rūpybos) nustatymo pagrindai. Minėto straipsnio 1 punkte nurodoma, kad vaikui nuolatinė globa (rūpyba) nustatoma, kai vaiko abu tėvai arba turėtas vienintelis iš tėvų yra miręs. Pažymėtina, kad tais atvejais, kai Tarnyba nustato, jog vaiko abu tėvai arba turėtas vienintelis iš tėvų yra miręs, Tarnyba kreipiasi į teismą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo (t. y. globėjo (rūpintojo) paskyrimo be atstovo pagal įstatymą likusiam vaikui) iki kol vaikui bus nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) ir paskirtas nuolatinis globėjas (rūpintojas). Svarbu paminėti, kad teismas, pritaikęs laikinąsias apsaugos priemones, nustato terminą, per kurį turi būti pareikštas ieškinys. Šis terminas negali būti ilgesnis kaip keturiolika dienų (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 147 straipsnio 3 d.). Atsižvelgdami į tai, kad asmens parengimas tapti vaiko nuolatinio globėju (rūpintoju) užtrunka keletą mėnesių, o atstovas pagal įstatymą tėvų globos netekusiam vaikui turi būti skiriamas nedelsiant, siūlome Projekto Nr. 3, 23 punktą išdėstyti tokia tvarka “23. Vaiko giminaičiai ar kiti su vaiku emociniais ryšiais susiję asmenys, dėl kurių priimtas teigiamas sprendimas dėl pradinio įvertinimo Nuostatų 15 punkte nustatyta tvarka, tačiau dar nėra išklause mokymų ir gavę Išvados, gali būti paskirti vaiko laikinaisiais **ar, esant Civilinio kodekso 3.257 straipsnio 1 punkte nustatytiems pagrindams, nuolatiniais** globėjais (rūpintojais) tik tuo atveju, jeigu tai atitinka geriausius vaiko interesus”.

Informuojame, kad turimais duomenimis, Tarnybos teritoriniai skyriai susiduria su iššūkiais organizuojant vaiko grąžinimą tėvams, t. y. praktikoje susiduriama su atvejais, kai savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas dėl vaiko laikinosios globos (rūpybos) panaikinimo Tarnybos teritorinius skyrius pasiekia sekančią arba po kelių dienų nuo įsakymo priėmimo dienos. Tokiais atvejais sudėtinga grąžinti vaiką tėvams nedelsiant arba kitą darbo dieną nuo savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymo priėmimo, kaip nustatyta teisės akte. Siūlome Projekto Nr. 3, 88 punkte nurodytą terminą pakeisti ir punktą išdėstyti tokia tvarka “88. Atsiradus Civilinio kodekso 3.255 straipsnio 1 punkte nustatytam vaiko laikinosios globos (rūpybos) pabaigos pagrindui, vaiko grąžinimą tėvams (vienam iš tėvų) organizuoja Tarnybos teritorinis skyrius, kurio veiklos teritorijoje gyvena vaikas. Tarnybos teritorinis skyrius grąžina vaiką tėvams nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną **per tris darbo dienas** nuo savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymo dėl vaiko laikinosios globos (rūpybos) panaikinimo priėmimo dienos. Grąžinant vaiką tėvams (vienam iš tėvų), dalyvauja vaiko tėvai (vienas iš tėvų), Tarnybos teritorinio skyriaus atstovas, vaiko globėjas (rūpintojas)“. Pakeitus vaiko grąžinimo tėvams terminą, būtų suvienodintas vaiko tėvams grąžinimo terminas, kai įsiteisėja teismo sprendimas dėl vaiko nuolatinės globos (rūpybos) panaikinimo, t. y. kaip

numatyta Projekto Nr. 3, 91 punkte „Vaiko tėvų gyvenamosios vietos Tarnybos teritorinis skyrius, įsiteisėjęs teismo sprendimui dėl vaiko nuolatinės globos (rūpybos) panaikinimo, nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per tris darbo dienas, organizuoja vaiko grąžinimą tėvams. Grąžinant vaiką, dalyvauja vaiko tėvai, vaiko globėjas (rūpintojas) ir Tarnybos teritorinio skyriaus atstovas.“.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Direktorė

Ilma Skuodienė

Jaroslavas Kozlovskis, tel. 8 613 83 778, el. p. jaroslavas.kozlovskis@vaikoteises.lt
Rūta Pabedinskienė, tel. 8 610 75 745, el. p. ruta.pabedinskiene@vaikoteises.lt